DECIZIA (PESC) 2018/1249 A CONSILIULUI

din 18 septembrie 2018

privind o acțiune a Uniunii Europene în sprijinul Mecanismului de verificare și inspecție al Organizației Națiunilor Unite în Yemen

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană și, în special, articolul 28 alineatul (1),

având în vedere propunerea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) La 14 aprilie 2015, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite a adoptat Rezoluția (RCSONU) 2216 (2015), care a impus un embargo asupra furnizării, vânzării sau transferului de arme și de materiale conexe de toate tipurile către Ali Abdullah Saleh, fostul președinte al Yemenului, și anumite alte persoane, precum și alte persoane și entități care urmează să fie desemnate de Comitetul pentru sancțiuni al Consiliului de Securitate relevant.

(2) În urma unei solicitări transmise de Guvernul Yemenului la 6 august 2015 și în conformitate cu RCSONU 2216 (2015), Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite, prin intermediul unei scrisori din 11 august 2015 adresate Guvernului Yemenului, a convenit să instituie un Mecanism de verificare și inspecție al Organizației Națiunilor Unite (ONU) (UNVIM) în vederea facilitării fluxului liber de produse comerciale către Yemen și a relansării economiei țării.

(3) UNVIM a devenit operațional la 5 mai 2016. Biroul Organizației Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS) asigură funcționarea acestuia și gestionează UNVIM în numele Oficiului ONU pentru coordonarea afacerilor umanitare (UN OCHA), al Guvernului Yemenului și al statele membre ale ONU interesate.

(4) La 3 aprilie 2017, Consiliul a subliniat importanța de a asigura prelucrarea eficace și în timp util pentru transportul maritim comercial către Yemen și și-a exprimat sprijinul deplin pentru continuarea UNVIM și punerea în aplicare completă și neîngrădită a mandatului acestuia. De asemenea, Consiliul a solicitat punerea în aplicare deplină a embargoului specific asupra armelor impus de Consiliul de Securitate al ONU și, în acest sens, a reafirmat aplicarea strictă a normelor stabilite în Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului [1] privind exporturile de arme.

(5) La 27 decembrie 2017, UNVIM a făcut o propunere care vizează consolidarea și extinderea activităților sale pentru o perioadă de încă un an, până în martie 2019, în special prin accelerarea în continuare a procesului de autorizare a transporturilor comerciale și sporirea capacității sale de a mobiliza personal și resurse suplimentare în porturile în cauză. Această consolidare necesită sprijin pentru sporirea numărului de angajați ai UNVIM și achiziționarea de echipamente suplimentare de control. Uniunea ar trebui să contribuie din punct de vedere financiar pentru un astfel de sprijin.

(6) La 25 iunie 2018, Consiliul a subliniat importanța de a asigura prelucrarea eficace și în timp util pentru transportul maritim comercial în porturile în cauză, incluzând combustibilul, și-a exprimat sprijinul deplin pentru continuarea UNVIM și punerea în aplicare deplină și neîngrădită a mandatului acestuia și a decis să ia în considerare consolidarea UNVIM.

(7) Punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a prezentei decizii ar trebui încredințată UNOPS. Contribuția Uniunii la UNVIM va fi esențială pentru a permite UNVIM să-și îndeplinească în continuare sarcinile de monitorizare și de inspecție care să asigure că încărcăturile comerciale care intră în apele teritoriale ale Yemenului respectă RCSONU 2216 (2015). În cazul în care mandatul sau necesitățile UNVIM s-ar modifica într-un mod care pune sub semnul întrebării caracterul adecvat sau relevanța proiectului în ceea ce privește realizarea obiectivelor sale, contribuția Uniunii va trebui să fie revizuită în consecință.

(8) Supravegherea executării corespunzătoare a contribuției financiare a Uniunii ar trebui să fie încredințată Comisiei,

[1] Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului din 8 decembrie 2008 de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar (JO L 335, 13.12.2008, p. 99).

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) Uniunea va sprijini UNVIM în obiectivul general de a contribui la restabilirea fluxului liber nerestricționat de produse comerciale către Yemen prin asigurarea unui proces de autorizare transparent și eficient pentru transporturile comerciale a căror destinație sunt porturile yemenite care nu se află sub controlul guvernului Yemenului.

(2) Obiectivele specifice ale prezentului proiect sunt următoarele:

— sporirea fluxului de mărfuri comerciale destinate Yemenului prin accelerarea în continuare a procesului de autorizare a transporturilor comerciale și prin restabilirea încrederii companiilor de transport maritim în ceea ce privește accesibilitatea porturilor Hodeydah și Saleef;

— sporirea capacității UNVIM de a mobiliza personal și resurse suplimentare în porturile Djibouti, King Abdullah (Arabia Saudită), Salalah și Sohar (Oman) și Dubai (EAU), precum și a capacității sale de răspuns în cazul în care se atribuie UNVIM responsabilități suplimentare în portul Hodeydah pe durata proiectului.

(3) Uniunea contribuie în temeiul prezentei decizii la costurile asociate cu consolidarea UNVIM și contribuie la satisfacerea nevoilor populației yemenite, ca parte a unei ample strategii umanitare.

În anexă, figurează o descriere detaliată a activităților proiectului.

Articolul 2

(1) Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate („ÎR”) este responsabil de punerea în aplicare a prezentei decizii.

(2) Punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a activităților menționate la articolul 1 se încredințează UNOPS. Aceasta îndeplinește această sarcină sub responsabilitatea ÎR. În acest scop, ÎR încheie acordurile necesare cu UNOPS.

Articolul 3

(1) Valoarea de referință financiară pentru punerea în aplicare a proiectului menționat la articolul 1 alineatul (2) este de 4 915 504,24 EUR.

(2) Suma destinată să acopere perioada de șase luni de la data încheierii acordului de finanțare menționat la alineatul (4) de la prezentul articol este de 2 748 472,96 EUR. Suma rămasă, de 2 167 031,28 EUR, se utilizează în cazul în care Consiliul decide astfel, în urma revizuirii menționate la articolul 5 alineatul (2).

(3) Cheltuielile finanțate din valoarea prevăzută la alineatul (1) sunt gestionate în conformitate cu procedurile și normele aplicabile bugetului Uniunii.

(4) Comisia supraveghează gestionarea corectă a cheltuielilor menționate la alineatul (1). În acest scop, aceasta încheie un acord de finanțare cu UNOPS. Acordul de finanțare prevede ca UNOPS să asigure vizibilitatea contribuției Uniunii.

(5) Comisia depune eforturile necesare pentru a încheia acordul de finanțare menționat la alineatul (4) cât mai curând posibil după 18 septembrie 2018. Comisia informează Consiliul cu privire la orice dificultate în cadrul respectivului proces și cu privire la data încheierii acordului de finanțare.

Articolul 4

(1) Cu privire la punerea în aplicare a prezentei decizii, ÎR înaintează Consiliului rapoarte pe baza rapoartelor periodice pregătite de UNVIM, inclusiv pe baza reuniunilor lunare ale comitetului director al UNVIM. Rapoartele respective constituie baza pentru evaluarea efectuată de Consiliu.

(2) Comisia furnizează Consiliului informații cu privire la aspectele financiare ale punerii în aplicare a proiectului menționat la articolul 1.

Articolul 5

(1) Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

(2) Consiliul reexaminează prezenta decizie în termen de cinci luni de la data încheierii acordului de finanțare menționat la articolul 3 alineatul (4).

(3) Prezenta decizie expiră la 12 luni de la data încheierii acordului de finanțare dintre Comisie și UNOPS menționat la articolul 3 alineatul (4). Cu toate acestea, prezenta decizie expiră la șase luni de la intrarea sa în vigoare în cazul în care nu a fost încheiat niciun acord de finanțare în termenul respectiv.

Adoptată la Bruxelles, 18 septembrie 2018.

Pentru Consiliu

Președintele

G. BLÜMEL

ANEXĂ

1. **Context**

(a) Actualul conflict din Yemen a condus la o criză umanitară generalizată, în care aproximativ 75 % din populație (22,2 milioane de oameni) au nevoie de asistență. Obstacolele din calea importurilor comerciale în Yemen au determinat o lipsă acută a produselor de bază, majorarea prețurilor bunurilor disponibile și dezvoltarea pieței negre și a rețelelor de traficanți.

Pentru a aborda situația umanitară dezastruoasă din Yemen, este esențială asigurarea în continuare a unor fluxuri regulate de mărfuri comerciale. (RCSONU) 2216 (2015) mandatează statele membre ale ONU să ia măsurile necesare pentru a împiedica furnizarea directă sau indirectă, vânzarea sau transferul de pe teritoriile statelor membre sau prin tranzitarea acestora ori de către resortisanții statelor membre sau folosind nave sau aeronave aflate sub pavilionul statelor membre de arme și materiale conexe de orice fel, inclusiv de armament și muniție, vehicule și echipamente militare, echipamente paramilitare și piesele de schimb aferente, către anumite persoane și entități care urmează să fie desemnate de comitetul instituit în temeiul rezoluției respective. Pentru a facilita fluxul liber de produse comerciale către Yemen, Guvernul Yemenului a solicitat ONU să pună la dispoziție un serviciu de monitorizare și inspecție care să asigure faptul că mărfurile comerciale care pătrund în apele teritoriale ale țării respectă RCSONU 2216 (2015).

În decembrie 2015, s-a solicitat Biroului Organizației Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS) să pună în funcțiune și să gestioneze un mecanism prin care să supervizeze serviciile de monitorizare și inspecție în numele Oficiului ONU pentru coordonarea afacerilor umanitare (UN OCHA), al Guvernului Yemenului și al statelor membre ale ONU vizate, pentru a facilita fluxul liber de produse comerciale spre zone din Yemen care nu se află sub controlul guvernului yemenit. UNVIM a devenit operațional la 5 mai 2016.

În urma restricțiilor impuse de coaliție în noiembrie 2017 asupra transportului maritim către nordul Yemenului, UNVIM a purtat discuții cu donatorii și cu partenerii externi, precum și cu coaliția. Propunerea de prelungire a UNVIM din aprilie 2018 până în martie 2019 a reflectat conținutul acestor discuții privind consolidarea capacității sale, atenuarea îngrijorărilor legate de contrabanda cu arme la bordul navelor comerciale și reducerea întârzierilor în transportul maritim comercial.

În prezent, UNVIM își desfășoară activitatea în Djibouti având 4 controlori, 4 inspectori, 4 echipe cu câini antrenați pentru detectarea explozibililor, 13 membri ai personalului tehnic și de conducere și cel mult 7 experți detașați din Regatul Unit, precum și la Jeddah (Arabia Saudită), unde se află 2 controlori. Sunt în curs de desfășurare discuții privind extinderea activităților de monitorizare din cadrul UNVIM în porturile King Abdullah (Arabia Saudită), Salalah și Sohar (Oman) și Dubai (EAU).

(b) UE a subliniat în mod constant că este important să se asigure prelucrarea eficace și în timp util pentru transportul maritim comercial și a sprijinit continuarea UNVIM și punerea în aplicare neîngrădită a mandatului acestuia. Prin urmare, orice formă de sprijinire de către Uniune a continuării UNVIM ar trebui privită din perspectiva îmbunătățirii eficacității mecanismului în vederea sporirii capacității operatorilor și statelor de a distribui bunuri comerciale populației din Yemen. Astfel cum s-a recunoscut în concluziile Consiliului din aprilie 2017, „sprijinul deplin al coaliției și al guvernului yemenit este necesar pentru ca UNVIM să funcționeze în mod eficace și la capacitate maximă". În plus, orice activitate a Uniunii ar trebui, de asemenea, să fie considerată ca parte a unui angajament mai amplu al Uniunii în direcția unei soluții politice la conflict, sprijinind pe deplin eforturile trimisului special al ONU.

2. **Procesul de verificare și inspecție în cadrul UNVIM**

În prezent, procesul de verificare și inspecție în cadrul UNVIM se aplică tuturor navelor cu o capacitate de peste 100 de tone metrice care se îndreaptă spre porturi din Yemen ce nu se află sub controlul guvernului yemenit și (1) tuturor navelor care transportă bunuri comerciale achiziționate de entități comerciale sau guvernamentale cu sediul în Yemen și destinate vânzării în Yemen, precum și (2) asistenței bilaterale din partea statelor membre ale ONU care nu este canalizată prin intermediul unei agenții, al unui fond sau program al ONU sau prin intermediul unei organizații umanitare internaționale recunoscute.

Procesul de verificare începe când o companie de transport maritim depune o cerere de autorizare online, pe site-ul www.vimye.org, încarcă documentele necesare și transmite UNVIM toată documentația solicitată. În termen de 48 de ore, UNVIM examinează documentația și trimite o notificare partenerilor externi, cum ar fi Celula pentru operațiuni de evacuare și operațiuni umanitare a forțelor coaliției (EHOC). UNVIM decide apoi dacă inspectează nava sau nu, pe baza unor proceduri proprii care țin cont de discrepanțele din documentația primită, de escalele în port nedeclarate, de deplasarea suspectă a navei, de dezactivarea sistemului de identificare automată (AIS) pentru mai mult de patru ore, precum și de feedbackul primit din partea partenerilor externi. Inspecțiile navelor sunt efectuate fie în port, în apele teritoriale, fie pe mare, în apele internaționale.

În urma inspecției, fie se acordă o autorizație, fie aceasta este respinsă (anulată, refuzată sau revocată). UNVIM continuă să monitorizeze prin intermediul AIS deplasările navelor autorizate, inclusiv tranzitul spre zona de așteptare aflată sub controlul coaliției; de la zona de așteptare la zona de ancoraj; de la zona de ancoraj la dană pentru descărcare. UNVIM încheie monitorizarea atunci când navele autorizate se îndepărtează de porturile yemenite de la Marea Roșie, după descărcarea mărfurilor și plecarea din port. Pe parcursul întregului proces, UNVIM păstrează un contact strâns cu companiile de transport maritim și cu căpitanii navelor și joacă un rol esențial în soluționarea oricărei probleme cu care nava se confruntă pe mare, inclusiv în negocierile cu EHOC și cu coaliția. Rolul îndeplinit de UNVIM de facilitare a întregului proces de autorizare și de asigurare a unei comunicări constante cu companiile de transport maritim este esențial pentru menținerea încrederii societăților internaționale de transport maritim și, prin urmare, pentru asigurarea continuării importurilor comerciale pentru majoritatea populației yemenite, în ciuda conflictului în curs.

De asemenea, UNVIM încearcă să consolideze încrederea comunității internaționale de transport maritim prin organizarea unor reuniuni trimestriale cu reprezentanții acestora, pentru a se asigura că dificultățile și provocările cu care se confruntă aceasta sunt corect înțelese și abordate.

3. **Obiective generale**

Pentru a permite UNVIM punerea în aplicare neîngrădită a mandatului său, obiectivul general al acțiunii îl constituie aportul la restabilirea fluxului liber nerestricționat de produse comerciale către Yemen prin asigurarea unui proces de autorizare transparent și eficient pentru transporturile comerciale a căror destinație sunt porturile yemenite care nu se află sub controlul guvernului Yemenului.

Obiectivele specifice sunt următoarele:

— sporirea fluxului de mărfuri comerciale destinate Yemenului prin accelerarea în continuare a procesului de autorizare a transporturilor comerciale și prin restabilirea încrederii companiilor de transport maritim în ceea ce privește accesibilitatea porturilor Hodeydah și Saleef, în ciuda conflictului actual;

— sporirea capacității UNVIM de a mobiliza personal și resurse suplimentare în porturile Djibouti, King Abdullah (Arabia Saudită), Salalah și Sohar (Oman) și Dubai (EAU), precum și a capacității sale de reacție în cazul în care se atribuie UNVIM responsabilități suplimentare în portul Hodeydah pe durata proiectului.

În cazul în care mandatul sau nevoile UNVIM s-ar modifica într-un mod care pune sub semnul întrebării caracterul adecvat sau relevanța proiectului în ceea ce privește realizarea obiectivelor sus-menționate, contribuția Uniunii este reevaluată în consecință.

4. **Descrierea activităților**

UNOPS este responsabil pentru punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a proiectului.

Activitatea 1: Majorarea numărului de controlori UNVIM. Vor fi recrutați cel mult cinci (5) controlori suplimentari și cel mult doi (2) inspectori în domeniul transportului de marfă suplimentari pentru porturile Djibouti, King Abdullah și Jeddah (Arabia Saudită), Salalah și Sohar (Oman) și Dubai (EAU) sau pentru orice alt port, inclusiv posibil pentru Hodeydah. Această capacitate sporită ar permite UNVIM să se adapteze rapid la orice evoluție și ar conduce la sporirea abilității sale operaționale de a efectua inspecții ale navelor asigurând totodată continuitatea activităților UNVIM. De asemenea, UNVIM va recruta un funcționar suplimentar care va fi stabilit în Djibouti și care va fi responsabil printre altele de menținerea legăturii cu Uniunea și, în special, cu Delegațiile UE din zona Mării Roșii.

Sunt planificate următoarele activități:

— UNOPS va recruta noii controlori și inspectori și noul funcționar în conformitate cu normele și procedurile de recrutare ale UNOPS;

— UNOPS va informa în prealabil SEAE cu privire la orice post vacant.

Calendar: pe întreaga durată a proiectului.

Activitatea 2: Închirierea unei părți a portului Djibouti. În urma Acordului de cooperare în cadrul unui proiect, semnat cu autoritățile din Djibouti la 1 mai 2018, UNVIM închiriază în portul Djibouti cheiuri și dane pentru a asigura un loc stabil de desfășurare a inspecțiilor. O altă instalație din cadrul portului este în curs de renovare pentru a înlesni activitatea controlorilor, a inspectorilor și a echipelor EDD. Acest lucru va contribui, de asemenea, la accelerarea procesului de inspectare a navelor.

Calendar: pe întreaga durată a proiectului.

Activitatea 3: Sporirea numărului de câini antrenați pentru detectarea explozibililor folosiți în Djibouti de la patru la șase: UNVIM va spori de la patru la șase numărul câinilor antrenați pentru detectarea explozibililor și al conducătorilor de câini. Întrucât câinii antrenați pentru detectarea explozibililor au nevoie de pauze de odihnă în timpul inspecțiilor și având în vedere condițiile climatice din Djibouti, sporirea numărului de inspecții impune o capacitate suplimentară pentru a se asigura bunăstarea câinilor antrenați pentru detectarea explozibililor și continuitatea operațională a acestora.

Activități planificate:

— În conformitate cu procedurile de achiziții ale ONU, UNOPS fie va lansa o procedură de ofertare pentru câini antrenați pentru detectarea explozibililor și conducătorii lor în vederea atribuirii unui nou contract, fie va modifica contractul existent cu actualul furnizor de servicii al UNVIM (TDI – The Development Initiative).

— Noii câini antrenați pentru detectarea explozibililor urmează să fie integrați în echipa actuală formată din 4 câini antrenați pentru detectarea explozibililor și 4 conducători de câini.

Calendar: pe întreaga durată a proiectului.

Activitatea 4: Achiziționarea unor echipamente suplimentare pentru inspecții: pentru a ajuta echipa din Djibouti să scaneze containerele și mărfurile, UNVIM va achiziționa două (2) scanere portabile. Aceste echipamente suplimentare vor facilita inspectarea în timp util a navelor în portul Djibouti și în apele internaționale.

Sunt planificate următoarele activități:

— în prezent este în curs elaborarea specificațiilor tehnice;

— lansarea unei proceduri internaționale de ofertare pentru echipamente și atribuirea unui contract, în conformitate cu procedurile de achiziții ale UNOPS;

— livrarea echipamentelor și formarea personalului relevant.

Calendar: în primele patru luni ale proiectului.

La încheierea proiectului, activele vor fi cedate în conformitate cu contractul semnat cu Comisia Europeană.

Activitatea 5: Punerea în aplicare a proiectului

UNOPS va asigura supravegherea gestionării programului; aceasta include stabilirea obiectivelor de referință, evaluări interne, supravegherea acordurilor contractuale și gestiunea financiară. Printre activitățile preconizate se numără:

— achiziția de servicii externe sau un acord pentru servicii speciale de asistență tehnică în punerea în aplicare a proiectului;

— gestionarea financiară și contractuală a serviciilor pe care UNOPS le subcontractează unor părți terțe.

Calendar: pe întreaga durată a proiectului.

5. **Rezultate preconizate**

În ceea ce privește intensificarea activităților operaționale ale UNVIM, se preconizează următoarele rezultate ale proiectului:

— împiedicarea pătrunderii fluxului de articole interzise în porturile yemenite de la Marea Roșie;

— facilitarea fluxului liber de bunuri comerciale către porturile yemenite de la Marea Roșie;

— consolidarea încrederii în cadrul comunității internaționale de transport maritim, prin crearea unui proces transparent și eficace cu privire la intrarea bunurilor comerciale în porturile yemenite de la Marea Roșie, în ciuda conflictului în curs;

— sprijinirea guvernului Yemenului în a răspunde nevoilor populației privind produsele de bază, nevoi pe care ajutorul umanitar și sursele locale nu le pot satisface pe deplin.

6. **Durata estimată**

Se preconizează că proiectul va avea o durată de 12 luni, împărțită în două semestre (6 + 6). Primul semestru se va încheia în martie 2019, iar al doilea va începe în aprilie 2019. Întrucât mecanismele de finanțare actuale ale UNVIM cu donatori se aplică doar până în martie 2019, Decizia Consiliului prevede un mecanism specific cu privire la perioada ulterioară lunii martie 2019.

Mecanismul respectiv constă într-o clauză de reexaminare care prevede că contribuția UE trebuie să fie reevaluată pentru a se obține un aviz favorabil din partea statelor membre cu privire la prelungirea fără întrerupere a contribuției Uniunii pentru 6 luni suplimentare.

Prin urmare, acordul de contribuție dintre Comisie și UNOPS va fi semnat pentru o durată inițială de șase luni, care se poate prelungi cu încă șase luni numai în baza unui aviz pozitiv din partea statelor membre.

7. **Vizibilitatea Uniunii**

Fiind responsabil pentru punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a proiectului, UNOPS va asigura o vizibilitate adecvată sprijinului financiar din partea Uniunii, de exemplu în rapoarte, în cadrul reuniunilor și al evenimentelor. Drapelul Uniunii va fi afișat pe toată documentația UNVIM.

UNVIM/UNOPS va asigura o vizibilitate adecvată inclusiv prin afișarea simbolului Uniunii pe toate echipamentele neconsumabile achiziționate din fondurile Uniunii. În cazul în care această afișare ar putea periclita privilegiile și imunitățile UNOPS sau siguranța personalului acestuia sau a beneficiarilor finali, se vor face aranjamente alternative adecvate.

8. **Participarea Uniunii în cadrul comitetului director al UNVIM**

Comitetul director al UNVIM este format din Regatul Arabiei Saudite (EHOC și Ministerul Apărării), Emiratele Arabe Unite, Guvernul Yemenului (un ofițer de legătură UNVIM stabilit în Djibouti și un reprezentant al Ministerului Transporturilor), UNOPS și OCHA. Uniunea va lua parte la reuniunile lunare ale Comitetului director al UNVIM la fel ca Statele Unite ale Americii, Țările de Jos și Regatul Unit, care participă cu statut de observator în calitatea lor de donatori pentru UNVIM.

9. **Raportare**

UNVIM/UNOPS va prezenta SEAE un raport lunar pentru a trece în revistă progresele înregistrate în direcția obținerii rezultatelor preconizate ale proiectului. Aceste rapoarte vor fi comunicate organismului competent din cadrul Consiliului.

SEAE va prezenta organismului competent din cadrul Consiliului rapoarte cu privire la reuniunile lunare ale comitetului director al UNVIM.

UNVIM/UNOPS va prezenta rapoarte trimestriale în mod direct organismului competent din cadrul Consiliului, la Bruxelles.

UNVIM/UNOPS va prezenta un raport descriptiv și financiar final în termen de șase luni de la încheierea punerii în aplicare.